מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר שישה אמצעים אמנותיים: דימוי, מטאפורה, האנשה, הגזמה, ניגוד ואוקסימורון
- לזהות כל אמצעי בתוך משפטים ודוגמאות
- לתרגל כתיבה יצירתית תוך שימוש באמצעים אמנותיים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

1. א – דימוי
2. ב – מטאפורה
3. ג – האנשה
4. א – הגזמה
5. ב – ניגוד
6. ג – אוקסימורון

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה ההבדל העיקרי בין דימוי למטאפורה
2. לא נכון – במטאפורה אין מילת דימוי, ההשוואה ישירה וחזקה יותר
3. נכון – זו הגדרת ההאנשה בדיוק
4. לא נכון – הגזמה היא תיאור מוגזם שאינו נכון מילולית
5. לא נכון – ניגוד מציב דברים הפוכים כמו אור וחושך
6. נכון – כמו "שקט רועש" או "עצב מתוק"

חלק ג' – השלמת מילים

1. דימוי
2. מטאפורה
3. האנשה
4. הגזמה
5. אוקסימורון

חלק ד' – התאמה בין מושג לדוגמה

- 1 – ג (השוואה בעזרת מילת "כמו" או "כ-")
- 2 – ה (השוואה ישירה בלי מילת דימוי)
- 3 – ו (ייחוס תכונות אדם לדברים שאינם אדם)
- 4 – ב (תיאור מוגזם שאינו נכון במציאות)
- 5 – ד (הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה)
- 6 – א (צירוף מילים בעלות משמעות סותרת)

חלק ה' – כתיבה יצירתית

1. כל מטאפורה הגיונית שאין בה מילת דימוי, שמתארת תכונה או מצב בדרך יצירתית
2. תשובה הכוללת שם אמצעי, הסבר תורם רגשית, ודוגמה מתאימה שנכתבה על ידי התלמיד

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי משתמש במילת השוואה, מטאפורה לא
- כל תשובה שבה ניתנת תכונה אנושית לדבר שאינו אדם
- תשובה אישית המראה הבנה של ההבדלים בין האמצעים

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקרוא את הדוגמאות בקול לפני התרגול כדי לחדד את ההבדלים בין האמצעים
- אפשר לחלק לזוגות את חלק ההתאמה ואת חלק הכתיבה היצירתית לעבודה משותפת
- כדאי להדגיש את ההבדל בין דימוי למטאפורה כי זה הבלבול הנפוץ ביותר בקרב תלמידים

דף תרגול: אמצעים אמנותיים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

אמצעים אמנותיים הם כלים שסופרים ומשוררים משתמשים בהם כדי להעביר רגשות ותמונות בצורה חזקה ומעניינת יותר. בדף הזה נתרגל לזהות ולהשתמש בשישה אמצעים נפוצים.

1 חלק א' – זיהוי אמצעים אמנותיים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי אמנותי מופיע במשפט: "השקט בכיתה היה כמו שמיכה עבה"?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) האנשה ד) הגזמה

2. "אחי הקטן הוא סופת טורנדו בבוקר" - איזה אמצעי אמנותי זה?

א) האנשה ב) מטאפורה ג) ניגוד ד) אוקסימורון

3. "הרוח דפקה בחלון וביקשה להיכנס" - איזה אמצעי אמנותי זה?

א) דימוי ב) הגזמה ג) האנשה ד) ניגוד

4. "חיכיתי לתור במרפאה אלף שנה" - איזה אמצעי אמנותי זה?

א) הגזמה ב) מטאפורה ג) אוקסימורון ד) דימוי

5. "בחוץ צעקו וחגגו, ובחדר שלה - רק שקט ודמעה" - איזה אמצעי אמנותי זה?

א) אוקסימורון ב) ניגוד ג) האנשה ד) דימוי

6. "חיוך עצוב-שמח" - איזה אמצעי אמנותי זה?

א) ניגוד ב) הגזמה ג) אוקסימורון ד) מטאפורה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דימוי משתמש במילת השוואה כמו "כמו" או "כ-".	☐	☐
2	מטאפורה משתמשת תמיד במילת דימוי.	☐	☐
3	האנשה מייחסת תכונות אנושיות לבעלי חיים, לחפצים או לטבע.	☐	☐
4	הגזמה מתארת משהו בצורה מדויקת ומציאותית.	☐	☐
5	ניגוד מציב זה לצד זה שני דברים דומים מאוד.	☐	☐
6	אוקסימורון הוא צירוף של שתי מילים שמשמעויותיהן סותרות.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ב _____ יש מילת השוואה כמו "כמו" או "כאילו".

2. ב _____ אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת דימוי.

3. כאשר הרוח מתוארת כמי שדופקת ומבקשת להיכנס, זו נקראת _____ .

4. תיאור מוגזם שנועד להדגיש רגש נקרא _____ .

5. הצירוף "שקט רועש" הוא דוגמה ל _____ .

4 חלק ד' – התאמה בין מושג לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** צירוף מילים בעלות משמעות סותרת
2. מטאפורה	___	**ב.** תיאור מוגזם שאינו נכון במציאות
3. האנשה	___	**ג.** השוואה בעזרת מילת "כמו" או "כ-"
4. הגזמה	___	**ד.** הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה
5. ניגוד	___	**ה.** השוואה ישירה בלי מילת דימוי
6. אוקסימורון	___	**ו.** ייחוס תכונות אדם לדברים שאינם אדם

5 חלק ה' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו מטאפורה משלכם שמתארת תלמיד או תלמידה בכיתה בבוקר.

2. בחרו אחד מהאמצעים האמנותיים שלמדתם, הסבירו כיצד הוא עוזר להעביר רגש וכתבו דוגמה אישית משלכם.

כרטיס יציאה

מהו ההבדל העיקרי בין דימוי למטאפורה?

תנו דוגמה אחת להאנשה שלא הופיעה בדף

מה האמצעי האמנותי שהכי קשה לכם לזהות ולמה?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️